

Съвет на
Европейския съюз

Люксембург, 20 юни 2022 г.
(OR. en)

10038/22

MOG 56
COPS 287
CFSP/PESC 818
RELEX 839

РЕЗУЛТАТИ ОТ РАБОТАТА

От: Генералния секретариат на Съвета

До: Делегациите

Относно: Заключение на Съвета относно стратегическо партньорство с
Персийския залив

Приложено, на делегациите се изпращат заключенията на Съвета относно стратегическо партньорство с Персийския залив, одобрени от Съвета на заседанието му на 20 юни 2022 г.

ЗАКЛЮЧЕНИЯ НА СЪВЕТА ОТНОСНО СТРАТЕГИЧЕСКО

ПАРТНЬОРСТВО С ПЕРСИЙСКИЯ ЗАЛИВ

1. Съветът приветства съвместното съобщение на Европейската комисия и върховния представител като навременна и оперативна пътна карта за стратегическо партньорство с партньорите от Персийския залив и призовава за неговото бързо и ефективно изпълнение. Изграждането на стратегическо партньорство със Съвета за сътрудничество в Персийския залив и неговите държави членки като част от засилването на ангажимента на ЕС в по-широкия регион е ключов приоритет за Европейския съюз. Участието на други ключови държави от Персийския залив в партньорството също може да се разглежда като принос към развитието и зрелостта на отношенията.
2. Тясното и ефективно сътрудничество между Европейския съюз и партньорите от Персийския залив е от съществено значение за постигането на ключовите цели на Европейския съюз, а именно мир и просперитет за Персийския залив и Близкия изток, силно икономическо възстановяване, устойчиви и сигурни енергийни доставки на достъпни цени за европейските потребители, силно сътрудничество в областта на екологичния преход между Европа и нейните партньори, допринасяне за нулеви нетни емисии на парникови газове до 2050 г. и решителен отговор на глобалните нужди в хуманитарната област и развитието.
3. Стабилният, сигурен, екологосъобразен и благоденстващ регион на Персийския залив е общ стратегически приоритет и основен интерес както за ЕС, така и за неговите партньори от Персийския залив. В период на несигурност и значителни предизвикателства пред основания на правила международен ред както в Европа, така и в региона на Персийския залив, и в момент, в който светът е изправен пред последиците от руската агресия срещу Украйна и въпросите, свързани с устойчивото икономическо възстановяване след причинената от COVID-19 криза, екологичния преход и климатичната криза, цифровия преход и необходимостта от устойчиво разрешаване на конфликтите, Съветът подчертава тясната взаимозависимост и необходимостта от тясно сътрудничество. В духа на стратегическото партньорство по-силните съвместни действия, включително в рамките на многостранни форуми, ще доведат до повишаване на благоденствието и на сигурността и в двата региона и ще гарантират, че глобалните и регионалните предизвикателства могат да бъдат преодолявани пълноценно.
4. Насърчаването на мира и стабилността и постигането на намаляване на напрежението в по-широкия регион на Персийския залив, както и в по-широкия регион на Близкия изток, са ключови приоритети за ЕС и представляват област на общ интерес с партньорите от Персийския залив. Всички усилия за изграждане на доверие следва да бъдат приобщаващи. Иран е от основно значение за сигурността в региона, въпреки че пряката и непряката му подкрепа за политическите и военните марionетни сили, както и за разпространението на балистично оръжие и трансфера на ракети и оръжия от страна на държавни и недържавни участници продължава да бъде важен източник

на регионална нестабилност. Неотдавнашните положителни стъпки, включително възстановяването на единството на Съвета за сътрудничество в Персийския залив (ССПЗ), споразуменията за нормализиране на отношенията с Израел, инициативите на държавите от ССПЗ за възобновяване или развитие на диалога с Иран, както и неотдавнашното споразумение за примирие и за мерки за изграждане на доверие в Йемен, което се явява важен развой на събитията, предлагат възможности за подобряване на регионалната сигурност и стабилност в по-широк план.

Възстановяването и пълното повторно изпълнение на Съвместния всеобхватен план за действие (СВПД) има потенциала да допринесе положително за благосъстоянието и сигурността в региона. То би могло допълнително да насърчи конструктивния подход в региона, както и да предложи платформа за по-нататъшни усилия за изграждане и укрепване на доверието. Въпреки че тези усилия следва да бъдат ръководени от участниците в региона, ЕС остава готов да се ангажира с всички тях в рамките на постепенен и приобщаващ подход, при пълна прозрачност и с крайната цел да се улесни процесът на диалог, който може да спомогне за разработването на мерки и договорености за изграждане на доверие, осигуряващи по-голяма сигурност в региона на Персийския залив. Регионалната конференция в Багдад за сътрудничество и партньорство и последващият процес с участието на ЕС биха могли да послужат като полезен пример за ръководени от региона процеси. ЕС подчертава ангажираността си със зачитането на принципите на Устава на ООН и на международното право, включително универсалните принципи като добросъседските отношения и мирното разрешаване на конфликти и спорове. Съветът приветства предложението за назначаване на специален представител на ЕС за Персийския залив и отправя искане към подготвителните органи да започнат работа в това отношение.

5. Съветът е готов да активизира усилията на ЕС за изграждане на доверие и насърчаване на морската безопасност и сигурност в по-широкия регион на Персийския залив и в диалог с крайбрежните държави. Конвенцията на ООН по морско право (UNCLOS) и основните принципи на свободата на корабоплаването също трябва да се спазват изцяло. Това би трябвало да включва засилена координация и сътрудничество между текущите операции на ЕС и държавите членки в областта на морската сигурност в региона, при пълно зачитане на техните отделни мандати и оперативни дейности (EUNAVFOR Somalia операция ATALANTA и европейската инициатива за морска ситуационна осведоменост в Ормузкия проток (EMASOH), както и други дейности по линия на ОПСО в региона. Съветът припомня заключенията си и свързаното с тях решение от февруари 2022 г. за установяване на координирано морско присъствие в северозападната част на Индийския океан, което предлага платформа за тази работа. Подготвеността и реагирането при бедствия, ядрената безопасност, предотвратяването на конфликти и посредничеството, както и борбата с тероризма, киберсигурността и съдебното сътрудничество, и сътрудничеството в областта на правоприлагането предлагат други области на възможни инициативи за изграждане на доверие, които да бъдат разработени в рамките на различни инструменти на ЕС.
6. С оглед на активната роля на държавите от Персийския залив в Близкия изток, Северна Африка, Африканския рог и Сахела Съветът изразява съгласие, че ЕС следва

да засили двустранния си политически диалог и оперативната си ангажираност, както и сътрудничеството си с държавите от Персийския залив в рамките на съществуващите международни формати, по-специално по отношение на Йемен, Ирак, Сирия, Либия, Близкоизточния мирен процес и Ливан, както и Афганистан, Сомалия, Етиопия, Судан и Сахела. ЕС, ССПЗ и неговите държави членки споделят богат опит и експертни познания в областта на международното посредничество и следва да засилят сътрудничеството си в тази област.

7. Подкрепата за основания на правила международен ред е от общ интерес за ЕС и партньорите от Персийския залив. ЕС оценява положително гласа на държавите – членки на ССПЗ, в подкрепа на резолюциите на Общото събрание на ООН от 2 март 2022 г. и 24 март 2022 г., в които се отправя искане Русия незабавно да прекрати военната си агресия срещу Украйна и се призовава за гражданска защита и хуманитарен достъп в Украйна, както и за хуманитарна подкрепа за украинските бежанци. ЕС изтъква общия интерес от осъждане на явното нарушение на международното право от страна на Русия. ЕС разчита също така на помощта на държавите – членки на ССПЗ, за предотвратяване на заобикалянето на мерките на ЕС, приети в отговор на руската агресия срещу Украйна. Освен това ЕС е обезпокоен от спонсорираните от страна на руската държава дезинформация и масово манипулиране на информация, използвани за оправдаване и подкрепа на руската военна агресия срещу Украйна, както и за подкопаване на позицията на ЕС по този въпрос. С оглед на хода на събитията в световен мащаб руската агресия срещу Украйна, довела до блокадата на украинските пристанища, също допринесе значително за влошаването на продоволствената сигурност в много държави, особено в Африка и Близкия изток.
8. Текущите обществени и икономически трансформации в региона на Персийския залив предлагат множество възможности за сътрудничество, включително по отношение на предизвикателствата, свързани с правата на човека и демократизацията. ЕС изразява готовността си да подкрепя партньорите от Персийския залив в укрепването на върховенството на закона и пълноценното упражняване на гражданските и политическите, както и на икономическите, социалните и културните права на всички хора. Ще се обърне внимание на борбата срещу всички форми на дискриминация, а ЕС ще продължи да насърчава и защитава свободата на религията и убежденията. Специален акцент ще бъде поставен върху равенството на половете и насърчаването на овластяването на жените и момичетата и пълноценното упражняване на правата на човека от тяхна страна, както и върху човешките права на ЛГБТИ. Съветът високо цени диалозите по правата на човека с партньорите от ССПЗ, които предлагат важна платформа за конструктивен обмен относно засилването на защитата на правата на човека и тяхното утвърждаване, зачитането на международното хуманитарно право, премахването на смъртното наказание, защитниците на правата на човека, индивидуалните случаи и положението на работниците мигранти. Освен това ЕС е заинтересован от по-нататъшно сътрудничество със ССПЗ и неговите държави членки в областта на цифровите и медийните права, както и човешките права онлайн и защитата на данните. В това отношение от значение ще бъде продължаващият диалог с партньорите от Персийския залив относно укрепването на свободата на изразяване и свободата на

медиите. Положителното и конструктивно развитие на събитията по отношение на правата на човека и демократизацията би послужило и за по-нататъшното укрепване на потенциала за засилено сътрудничество между ЕС и страните от ССПЗ.

9. Съветът отбелязва нарастващите в световен мащаб хуманитарни нужди, които поставят безпрецедентни предизвикателства пред международната хуманитарна система. Като отчита и приветства значителния двустранен принос на държавите от Персийския залив, Съветът насърчава донорите от Персийския залив да засилят ангажимента си и многогодишното си финансиране за координираната от ООН глобална хуманитарна система и съответните агенции на ООН и други хуманитарни участници. Освен това Съветът се застъпва силно за зачитането на международното хуманитарно право и хуманитарните принципи, включително защитата на хуманитарното пространство, за да се улесни ефективното предоставяне на хуманитарна помощ, и насърчава държавите от Персийския залив към подобно поведение. Съветът очаква през 2023 г. да бъде организирана среща на министрите от ЕС и ССПЗ по въпросите на хуманитарната помощ.
10. Като отчита значението на връзката между хуманитарните действия, развитието и мира, Съветът е готов да засили политическия диалог и координацията с донорите от Персийския залив на многостранно равнище, по-специално в рамките на ръководения от ОИСР диалог между арабските държави и Комитета за подпомагане на развитието относно рамката за развитие. В този контекст ЕС възнамерява да активизира отношенията си с регионалните организации и финансовите институции от Персийския залив и призовава за набелязване на съвместни инициативи, включително чрез тристранно сътрудничество.
11. Борбата с изменението на климата и ускоряването на справедливия преход към климатична неутралност са основни общи предизвикателства и области за тясно сътрудничество, по-специално с оглед на 27-ата и 28-ата конференция на страните по РКООНИК, които ще се проведат съответно в Египет и Обединените арабски емирства. Съветът признава, че е важно да се координират със ССПЗ усилията за постигане на успешни резултати на COP-27 и COP-28. ЕС насърчава партньорите от Персийския залив да актуализират своите национално определени приноси, да представят информация за дългосрочни стратегии в областта на климата, да активизират амбициозните действия в областта на климата и да ускорят екологичния преход в съответствие с постигането на нулеви нетни емисии на парникови газове до 2050 г. По-специално, запазването на ограничението за глобалното затопляне от 1,5°C също така ще намали нуждите от адаптиране и загубите и щетите, дължащи се на изменението на климата в световен мащаб и по-специално в уязвимите региони. Освен това, като се има предвид целта за финансиране на борбата с изменението на климата за периода след 2025 г. и необходимостта от широкомащабни инвестиции, за да се осигурят нулеви нетни емисии до 2050 г. и адекватна климатична адаптация, както и дългосрочната цел за привеждане на финансовите потоци в съответствие с целта по отношение на температурата и устойчивото на климата развитие, ЕС насърчава партньорите от Персийския залив да участват активно в международната платформа за устойчиво финансиране. Други организации и платформи, като

Международната агенция за възобновяема енергия (IRENA), Саудитската зелена инициатива, Близкоизточната зелена инициатива, Мисията за иновации в селското стопанство в областта на климата и Глобалният ангажимент за метана, осигуряват съдържателна обстановка за координиране на действията за постигане на целите на Парижкото споразумение. ЕС изразява готовността си да работи в тясно сътрудничество с партньорите от Персийския залив с оглед на създаването на устойчиви инвестиции в Близкия изток в по-широк план, по-специално инфраструктурни междусистемни връзки, като се използват възможностите, предлагани от неговия Глобален портал. Активното участие на европейските финансови институции и финансовите институции в Персийския залив, както и на частния сектор, ще бъде насърчавано чрез набелязването на конкретни инициативи.

12. Тясното сътрудничество между ЕС и партньорите от Персийския залив също е от съществено значение за постигането на амбициозните цели в областта на биологичното разнообразие, заложи в Програмата на ООН до 2030 г., с оглед на 15-ата конференция на страните по Конвенцията за биологичното разнообразие по-късно тази година. Освен това опазването и устойчивото използване на морското биологично разнообразие и ресурси, включително намаляването на емисиите от морския транспорт, е общ приоритет, като се има предвид и големият обем на корабоплаването в региона на Персийския залив. Управлението на отпадъците, кръговата икономика, рециклирането, изграждането на устойчиви и екологосъобразни продоволствени системи, борбата с опустиняването и разработването на агротехнологии за регионите със сух климат също са области от решаващо значение, в които ЕС и партньорите от Персийския залив следва да споделят експертен опит и да работят в тясно сътрудничество.
13. Освен това, в съответствие със заключенията на Европейския съвет от 30 и 31 май относно европейската стратегия „REPowerEU“ и допълващата европейска стратегия за външно енергийно ангажиране, силното партньорство между ЕС и ССПЗ е от съществено значение и в контекста на енергийната сигурност и екологичния преход – в световен мащаб и в нашите съответни региони. Като първа мярка, насочена и към двете предизвикателства, както ЕС, така и държавите от Персийския залив могат да спечелят от приемането на стратегии за икономии на енергия и ефективност с цел намаляване на енергийната интензивност, при което държавите от ЕС могат да предоставят технологии и умения със специален акцент върху съхранението и транспорта. Партньорите от Персийския залив са надеждни доставчици на втечен природен газ на международните пазари, включително за ЕС, което продължава да бъде от ключово значение в краткосрочен план, за да се ограничи нестабилността на световните пазари и да се гарантира плавен преход. ЕС и партньорите от Персийския залив могат да работят заедно в подкрепа на глобалните усилия за намаляване на емисиите на метан, като допринасят за декарбонизацията на петролния и газовия сектор. С оглед на забележителния им потенциал да ръководят прехода към декарбонизация и да станат основни износители на енергия от възобновяеми източници и на водород от възобновяеми източници, сътрудничеството би било от взаимна полза. Като отбелязват значението на местните енергийни източници за сигурността на доставките, ЕС и партньорите от Персийския залив следва да проучат

начините за изграждане на пазари на водород от възобновяеми източници, осигуряващи бъдеще, в което държавите от Персийския залив биха могли да се превърнат при необходимост в надежден доставчик на възобновяема енергия за ЕС, включително чрез споделяне на ноу-хау относно стандартите и регулаторните рамки и чрез гарантиране на лоялни търговия и инвестиции. Като се има предвид значението на регионалната енергийна интеграция, ще бъдат проучени и възможности за регионални инвестиции и тристранно сътрудничество с партньорите от Персийския залив, наред с другото, въз основа на бъдещото Средиземноморско партньорство за зелен водород, както и чрез надграждане на съществуващите проекти в Източното и Южното Средиземноморие.

14. За да се извлекат ползи от новите възможности, предлагани от екологичния преход, и да се преодолеят свързаните с него предизвикателства, и с цел по-добро привеждане в действие на общите цели и набеязване на конкретни съвместни инициативи в това отношение, Съветът подкрепя предложенията на Комисията за създаване на специална експертна група ЕС-ССПЗ в областта на енергетиката и климата и за провеждане на ежегодни секторни министерски срещи ЕС-ССПЗ по тези аспекти.
15. Въпреки че търговските отношения между ЕС и ССПЗ вече са активни, едни привилегирани търговски и инвестиционни отношения между ЕС и ССПЗ и неговите членове са от ключов общ интерес. Съветът приканва Комисията да проучи начините за задълбочаване на икономическото партньорство и за укрепване на съществуващия диалог между ЕС и ССПЗ в областта на търговията и инвестициите. Във връзка с това Съветът насърчава Комисията да ускори проучвателната работа, за да се определи дали са налице условия за постигане на общо разбиране относно евентуални преговори за споразумение за свободна търговия, което да разглежда въпроси от взаимен интерес, като например подобряването на средата за търговия и инвестиции, регулаторното и митническото сътрудничество, включително борбата срещу фалшифицирането и контрабандата, както и целите за устойчиво развитие, включващи правата в областта на околната среда и труда. Съветът приветства предложенията за засилване на регионалното и междурегионалното сътрудничество в областта на въздухоплаването, железопътния транспорт, морската безопасност и свързаността.
16. Цифровизацията, киберпространството, новите технологии, както и научноизследователската и развойната дейност са допълнителни области, предлагащи потенциал за сътрудничество, по-специално с оглед на възможностите, които предоставят за създаването на нови пазари и работни места, както и с оглед на приноса им за диверсифицирането и възстановяването на икономиката, както и за климатичния и енергийния преход и справянето с глобалните здравни проблеми. Разработването на ориентиран към човека и защитата на данните подход към цифровизацията, включително по отношение на свързаността, развитието на инфраструктура и цифровия преход, уменията и развитието на иновационни центрове са ключови цели за сътрудничеството между ЕС и ССПЗ, като се използва и инструментариумът на ЕС за 5G технологии. Съветът насърчава партньорите от Персийския залив да обединят усилията си за създаване на устойчивост и

координиране на ответните действия за борба с хибридните заплахи. В същия дух Съветът насърчава мерките за борба с дезинформацията и невярната информация. Глобалният подход на ЕС към научните изследвания и иновациите, както и „Хоризонт Европа“ биха могли да предложат полезни платформи. В светлината на неотдавнашната активна роля на страните от ССПЗ в областта на космическото пространство, сътрудничеството в тази област, особено по отношение на EGNOS, GPS и „Галилео“, също следва да бъде засилено.

17. Образованието, което отговаря на променящите се обществени нужди, открива перспективи за бъдещето на младите хора и е от ключово значение за благоденствието на обществото. Съветът призовава за засилване на сътрудничеството между ЕС и ССПЗ в областта на професионалното обучение, образованието и научните изследвания, включително в контекста на програмата „Еразъм+“ и действията „Мария Склодовска-Кюри“, като се вземат предвид и двустранните програми за университетско сътрудничество. ЕС също така е заинтересован от обмен на добри практики в областта на овластяването на младите хора.
18. Разпространяването на радикални и екстремистки идеологии може да създаде благоприятна почва за насилствен екстремизъм и да доведе до актове на насилие. Може да се предвиди задълбочаване на ангажимента за борба с тероризма с партньорите от Персийския залив по въпроси като предотвратяването и противодействието на насилствения екстремизъм, неговото финансиране и средствата за разпространението му както онлайн, така и офлайн. Съветът приветства усилията на партньорите от ССПЗ в борбата с тероризма и подчертава, че всички тези усилия трябва да се извършват в съответствие с международното право, включително правата на човека и международното хуманитарно право. Важно е да се засили сътрудничеството с партньорите от ССПЗ чрез прозрачен и редовен диалог и обмен на добри практики, по-специално в рамките на двустранните споразумения за сътрудничество. Особено внимание трябва да се обърне на борбата с изпирането на пари и финансирането на тероризма, както и на разпространението на насилствени и екстремистки идеологии, водещи до нежелано чуждестранно влияние върху гражданските и религиозните организации в рамките на ЕС, по-специално чрез непрозрачно финансиране.
19. Насърчаването на контактите между хората, и по-специално сред младите хора, следва да бъде в основата на сътрудничеството между ЕС и ССПЗ и неговите държави членки. Ето защо Съветът приветства текущите обсъждания по досието за визите и взе под внимание предложението на Комисията за освобождаване на нови държави – членки на ССПЗ, от изискването за виза за влизане в Шенгенското пространство. Той изтъква значението на регионалната съгласуваност в този контекст и очаква напредък в обсъжданията въз основа на условията и критериите на процеса. Съветът приветства започването от страна на Комисията на технически обсъждания с останалите държави – членки на ССПЗ, за постигане на крайната цел за безвизов достъп до Шенгенското пространство за гражданите на всички държави – членки на ССПЗ, след като бъдат изпълнени всички необходими условия.

20. Предвид набраната напоследък положителна политическа инерция Съветът подчертава необходимостта от по-нататъшно укрепване и засилване на политическия диалог и институционалното сътрудничество между ЕС и ССПЗ. По-тясното сътрудничество върви ръка за ръка със засилени контакти на високо равнище. Освен това Съветът приветства възобновяването на ежегодна основа на Съвместния съвет и срещата на равнище министри и приветства предложението за организиране на секторни министерски срещи, за да се гарантира бързото изпълнение на ключовите аспекти на новото стратегическо партньорство, с първоначален акцент върху зеления преход/изменението на климата и хуманитарните въпроси. Съветът изразява съгласие да проучи възможността за среща на високо равнище между ЕС и ССПЗ, на която да се предоставят политически насоки за подновеното стратегическо партньорство между ЕС и Персийския залив. По отношение на институционалната структура Споразумението за сътрудничество между ЕС и ССПЗ, сключено през 1989 г., и съвместните дейности на двете организации, включително 5-годишната съвместна програма за сътрудничество ЕС – ССПЗ, одобрена на 26-ия Съвместен съвет на ЕС и ССПЗ през февруари 2022 г., предлагат рамката за по-нататъшно развитие на такова съвместно стратегическо партньорство. Съветът приветства предложението за назначаване на посланик на ЕС в ССПЗ. Въз основа на тази регионална рамка, както и на договореностите за сътрудничество между ЕСВД и министерствата на външните работи на държавите – членки на ССПЗ, Съветът приканва ЕСВД и Комисията да проучат и възможността за договаряне на двустранни споразумения с отделни държави – членки на ССПЗ. Във връзка с това Съветът приветства и откриването на нови делегации на ЕС в региона.
21. ЕС ще използва всички свои средства и инструменти, включително ИССРМС – Глобална Европа и Глобалния портал, за да гарантира ефикасната, ефективна и бърза реализация на това ново стратегическо партньорство с Персийския залив. Освен това Съветът изтъква, че е важно да се осигури подходяща видимост на политическия ангажимент и сътрудничество с партньорите от ССПЗ, включително в ССПЗ и държавите – членки на ЕС, чрез информационни кампании, инициативи за публична дипломация и съвместни усилия на институциите на ЕС и държавите членки в духа на подхода „Екип Европа“. В този дух той призовава за по-нататъшно укрепване на публичната дипломация и стратегическата комуникация на ЕС с партньорите от Персийския залив, в тясно сътрудничество с държавите членки, за да се повиши допълнително видимостта на Европейския съюз и неговите държави членки в региона.